

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/33/2017
Identifikačné číslo spisu: 5015201114
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5015201114.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci žalobcu: L. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX/XX, G. U., zastúpeného: Mgr. Marek Tauber, advokát so sídlom advokátskej kancelárie Hviezdoslavova 11, Spišská Nová Ves, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ZŤP a posudkových činností Žilina, so sídlom J. M. Hurbana 16, Žilina, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 21S/175/2015-42 zo dňa 25. januára 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .

Žiadny z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US7/SSVODPPKPC1/SOC/2015/9129 zo dňa 06.10.2015, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš č. LM1/OPP_ŤZP/SOC/2015/11706 zo dňa 14.08.2015 o zastavení výplaty peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia od 01.07.2015 podľa § 45 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v odôvodnení rozsudku skonštatoval, že námietky žalobcu nie sú spôsobilé privodiť zrušenie napadnutého rozhodnutia (a ani prvostupňového rozhodnutia) a sú v plnom rozsahu nedôvodné. Poukázal na to, že k zastaveniu výplaty peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia došlo u žalobcu z dôvodu, že tento na výzvu správneho orgánu nepredložil doklad o príjme jeho manželky za rok 2014. Krajský súd s poukazom na § 18 ods. 7 zákona č. 447/2008 Z. z. dôvodil, že na účel zisťovania príjmu fyzickej osoby

s ťažkým zdravotným postihnutím sa spoločne posudzujú a započítavajú príjmy tých osôb, ktoré sú uvedené v tomto ustanovení. Pojem spoločne posudzovanej osoby preto nemožno vykladať podľa definície vyplývajúcej z iného hmotnoprávneho predpisu, napr. zákona o pomoci v hmotnej núdzi ako to požadoval žalobca. Krajský súd neprihliadol ani na tvrdenie žalobcu, že vo výzve, ktorú mu prvostupňový správny orgán doručil, bol nedostatočne poučený o možných následkoch, keď jej nevyhoví. Žalobca tiež namietal, že správny orgán nezdôvodnil z akého dôvodu je potrebné preukazovať príjem jeho manželky, keď s ňou nežije v spoločnej domácnosti, ktorú námietku krajský súd rovnako neuznal za relevantnú, nakoľko povinnosťou žalobcu ako fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím bolo preukázať aj príjem jeho manželky bez ohľadu na to, či s ňou žije alebo nežije v spoločnej domácnosti. Skonštatoval tiež, že námietkami žalobcu sa dostatočne zaoberal už žalovaný a jeho rozhodnutie (a ani rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu) nemožno považovať za nedostatočne zdôvodnené. Za nepravdivé krajský súd označil tvrdenie žalobcu, že žalobca bol nesprávne poučený, lebo výzva správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 29. júla 2015 obsahovala všetky podstatné náležitosti a bola zrozumiteľná.

3. Žalobca podal proti rozsudku krajského súdu včas kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/ a g/ SSP namietajúc, že krajský súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tiež rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že krajský súd sa vôbec nevyssporiadal s jeho argumentáciou týkajúcou sa zúženia rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov za trvania manželstva, čím ignoroval zákonom dovolené inštitúty iných právnych noriem. Opakovane tvrdil, že výzvu správneho orgánu je potrebné považovať za bezdôvodnú a neoprávnenú, lebo príjem jeho manželky nie je možné posudzovať. Právny názor krajského súdu, že na predmetnú právnu vec sa aplikuje výlučne zákon č. 447/2008 Z. z. pokladal za nesprávny a trval na tom, že súd mal ako právne relevantnú skutočnosť vyhodnotiť zúženie rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, lebo žalobca z príjmu manželky nepožíval žiadne výhody a ani s ňou nezdíeľal spoločnú domácnosť. Žiadal preto rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie s tým, že mu bude priznaná plná náhrada trov konania.

4. Žalovaný nepovažoval námietky sťažovateľa za opodstatnené a navrhol rozsudok krajského súdu v celom rozsahu potvrdiť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť bez nariadenia pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že jej nemožno vyhovieť.

6. Predmetom kasačného konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o zastavení výplaty peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia od 01.07.2015 podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

7. Žalobcovi ako fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanej na sprievodcu a s mierou funkčnej poruchy 50 %, bol peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia priznaný rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok č. CD/2012/094086/KR zo dňa 16.07.2012 na základe jeho žiadosti z 12.06.2012.

8. Podľa § 45 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z., výplata opakovaného peňažného príspevku na kompenzáciu sa zastaví, ak fyzická osoba, ktorej sa vypláca peňažný príspevok na kompenzáciu, nevyhoví výzve príslušného orgánu v určenej lehote osvedčiť skutočnosti rozhodujúce na poskytovanie peňažného príspevku na kompenzáciu alebo na jeho výšku a táto fyzická osoba bola na tento dôsledok v písomnej výzve upozornená.

9. Podľa § 18 ods. 7 písm. a/ zákona č. 447/2008 Z. z., pri rozhodovaní o peňažných príspevkoch na

kompenzáciu na účely zisťovania príjmu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím sa spoločne posudzujú a započítavajú príjmy u posudzovanej fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím jej príjem a príjem jej manžela alebo manželky.

10. Podľa § 38 ods. 17 zákona č. 447/2008 Z. z., peňažný príspevok na zvýšené výdavky nemožno poskytnúť, ak príjem fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím je vyšší ako trojnásobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanoveného osobitným predpisom.

11. Osobitným predpisom je zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

12. Nosnou námietkou sťažovateľa bolo tvrdenie, že správne orgány i krajský súd pochybili, keď neprihliadli na skutočnosť, že so svojou manželkou nežije v spoločnej domácnosti, pričom v notárskej zápisnici zo dňa 08.09.2014 sa žalobca s manželkou dohodli na zúžení bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

13. Sledovaným obdobím, za ktoré bol žalobca prvostupňovým správnym orgánom vyzvaný na preukázanie príjmu, bol rok 2014.

14. Z predloženého administratívneho spisu vyplýva, že žalobca dňa 19.07.2014 uzatvoril manželstvo a na zúžení bezpodielového spoluvlastníctva manželov, sa s manželkou dohodli dňa 08.09.2014.

15. Kasačný súd v zhode s názorom krajského súdu i správnych orgánov dospel k záveru, že žalobca mal všeobecnú povinnosť skutočnosti rozhodujúce pre poskytnutie poberaného peňažného príspevku osvedčiť tak, ako ho Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, odbor sociálnych vecí a rodiny vyzval výzvou zo dňa 29.07.2015, zdokladovanie príjmov jeho manželky za obdobie od uzatvorenia manželstva (júl 2014) do decembra 2014 nevyvímajúc. Krajský súd správne skonštatoval, že na tento konkrétny účel, t. j. na účel zisťovania príjmu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, sa spoločne posudzujú a započítavajú príjmy tých osôb, ktoré sú uvedené v ustanovení § 18 ods. 7 zákona č. 447/2008 Z. z. a v prípade žalobcu sa teda jedná o jeho manželku. Pojem spoločne posudzovanej osoby však nemožno vykladať podľa definície vyplývajúcej z iného hmotnoprávneho predpisu, napr. zákona o hmotnej núdzi, ako to žiadal žalobca. So záverom krajského súdu, že na účely zisťovania príjmu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím nie je relevantné, či manželia žijú v spoločnej domácnosti v zmysle Občianskeho zákonníka alebo iného právneho predpisu, sa kasačný súd tiež plne stotožnil. Kasačný súd ešte poznamenáva, že hoci od septembra 2014 došlo dohodou manželov k zúženiu ich bezpodielového spoluvlastníctva, táto skutočnosť (rovnako ako okolnosť žalobcom tvrdenej neexistencie „spoločnej domácnosti“) nemá v zmysle zákona č. 447/2008 Z. z. za následok vylúčenie manželky žalobcu z okruhu osôb, ktoré sa s ním spoločne posudzujú v zmysle ustanovenia § 18 ods. 7 zákona č. 447/2008 Z. z.. Vzhľadom na všeobecnú vzájomnú vyživovaciu povinnosť manželov, je nutné vziať do úvahy aj príjem manželky žalobcu, keďže manželia by mali zdieľať v zásade rovnakú životnú úroveň, pričom nie je rozhodujúce, či žijú v spoločnej domácnosti, prípadne, či ich príjmy spadajú do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Kasačnú námietku žalobcu, že správne orgány a krajský súd zúženie bezpodielového spoluvlastníctva mali vziať za právne relevantnú skutočnosť, preto nebolo možné vyhodnotiť ako dôvodnú.

16. Kasačný súd tiež neprihliadol na tvrdenie žalobcu, že krajský súd ignoroval právne inštitúty zakotvené v iných právnych normách ktoré priamo či nepriamo ovplyvňovali rozhodnutie správnych orgánov i samotného súdu. Krajský súd sa žalobnými námietkami žalobcu riadne zaoberal a uviedol z akých dôvodov pre účely zisťovania príjmu žalobcu ako poberateľa peňažného príspevku považoval za relevantné a náležité posudzovať a vyhodnotiť aj príjem jeho manželky, pričom práve z tohto hľadiska ako právne irelevantné vyhodnotil argumenty žalobcu týkajúce sa zúženia bezpodielového spoluvlastníctva manželov a nezaloženia spoločnej domácnosti.

17. Žalobca vychádzajúc len z vlastného mylného presvedčenia, že požiadavka správnych orgánov

zdokladovať príjem jeho manželky je bezdôvodná a neoprávnená, keď v spoločnej domácnosti nežijú a aj ich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov je zúžené, sa sám uviedol do situácie, keď výlučne v dôsledku neposkytnutia potrebnej súčinnosti poberateľa peňažného príspevku (teda aj toho, ktorý súvisí s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia), došlo k zastaveniu výplaty peňažného príspevku. Správne orgány pritom postupovali zákonne a v súlade s § 45 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z., pričom o zákonných následkoch nepreukázania rozhodujúcich skutočností bol žalobca náležite, riadne, včas a zrozumiteľne poučený, čo správne skonštatoval už krajský súd.

18. Záverom kasačný súd len poznamenáva, že nakoľko žalobca vedome a z vlastnej vôle v priebehu administratívneho konania príjem svojej manželky neosvedčil, výplata právoplatne priznaného peňažného príspevku mu musela byť zastavená bez ohľadu na to, aby správne orgány mohli relevantne vyhodnotiť a objektívne posúdiť či v konečnom dôsledku príjem žalobcu ako poberateľa daného peňažného príspevku vôbec trojnásobok sumy životného minima prevyšuje (§ 38 ods. 17 zákona č. 447/2008 Z. z.).

19. Vzhľadom na vyššie uvedené kasačný súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa vyhodnotil ako nedôvodnú, a preto ju zamietol s poukazom na § 461 SSP.

20. O trovách kasačného konania rozhodol najvyšší súd v súlade § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP a § 168 SSP, nakoľko sťažovateľ nebol v kasačnom konaní úspešný a na strane žalovaného nevzhladol dôvod, pre ktorý by mohol spravodlivo požadovať náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.